

відомаї кожному статуї Свободи, висотою всього 17 см. Вона, як і її велика «сестра», тримає в руках факел, а в ньому блимає світлодіод, що освітлює місцевість. Фігуру виготовив місцевий скульптор Михайло Кюлодко на честь Ужгородської річкової регати у 2011 р.

Останнім часом багато туристів приїжджають до Вінниці подивитися на відомі по всій Україні вінницькі фонтани, але мало кого цікавить, що недалеко від міста, в с. Буша, є загадкове та дивовижне місце — дохристиянський слов'янський храм. Згідно з деяким історичним даними вважається, що подібних храмів у світі більше не збереглося. На його скелях є унікальний, невідомий рельєф, на якому зображені Світове дерево, півень, олень і людина на колінах. А над ними вирізаний прямокутник з написом: «Азм єсмь Миробог жрець Ольгов». Неможливо точно сказати, що означають ці таємничі зображення та дата їх нанесення, проте існує версія, що час її створення — період Трипільської культури. Згідно з дослідженнями, цей дохристиянський храм використовували для жертвоприношень давнім язичницьким богам.

Продовжуючи язичницьку тему, не можна залишити осторонь і Українську Атлантиду. Під Хмельницьким знаходиться затоплене древнє с. Бакота. У дохристиянські часи в селі жили язичники, котрі залишили після себе капища й кургани. Історія села закінчується в 1981 р. обвалом верхньої частини Білої гори. Тоді було знищено печери й усипальниці з настінними розписами та фресками XI–XIII ст., які перебували під селом у Михайлівській церкві. В одному місці, під водою, збереглися залишки келій і поховань монахів, нечисленні руїни церкви. Навколо це лише красива місцевість уздовж берега Дністра.

Завершити тему печер можна загадкою: чи хто знає про монастир у скелях, розташований поруч із с. Розгірче Львівської області. Він знаходиться біля підніжжя гори й існував тут ще в XIII–XIV ст. Внутрішня архітектура складається з дворівневих висічених печер, з'єднаних сходами. На верхньому рівні розташовувався храм, а на нижньому — монастирська келія та господарське приміщення. Стіни печерного монастиря розписані наскельним живописом, прикрашені настінними скульптурами. Згори монастиря відкривається чудовий краєвид на всю місцевість і долину річки Опір — ідеальне місце для духовного відпочинку.

Отже, Україна приховує в собі чимало загадок, які повинні побачити туристи. Печери у скелях, підземелля храмів і затоплене село — це лише маленька частина в невідомому туристичному пазлі України. Фахівцям туристичної індустрії потрібно створити багато нових турів, щоб зібрати його.

Д. В. Рибальченко

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВІЗНОГО МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Економічний добробут більшості країн характеризується рівнем розвитку сфери послуг, провідне місце в якій займає туризм. У сучасних

умовах із розвитком науково-технічного процесу спостерігаються тенденції щодо появи нових перспективних видів туризму. Серед таких можна виокремити медичний туризм, основним завданням якого є розвиток соціально-економічного потенціалу країни.

За даними Асоціації медичного туризму в Україні, кожен закордонний медичний турист витрачає на лікування в українській клініці в середньому 2–2,5 тис. доларів. Так, робота з іноземними клієнтами приносить провідним медичним закладам (лікувальний сегмент) близько 100–125 млн. доларів на рік, що становить значний інтерес для вітчизняної економіки.

Основними напрямками в'їзного медичного туризму в Україні є такі: репродуктивна медицина; стоматологія; пластична хірургія; естетична медицина, косметологія; офтальмологія; клітинна інженерія, зокрема можливість використання банку пуповинної крові; SPA & Wellness, реабілітація.

Медична інфраструктура України має центри, які відповідають міжнародним стандартам і користуються попитом серед громадян країни й іноземних медичних туристів. Лікування в Україні стає дедалі популярнішим серед пацієнтів із Західної Європи, США, Ізраїлю, Великобританії, оскільки вартість медичних послуг на 30–70% нижче, ніж у цих країнах, а за якістю й рівнем комфорту закордонним аналогічним медичним закладам Україна не поступається.

Останнім часом значний інтерес серед іноземців викликає ортопедія та травматологія. Так, Інститут ортопедії і травматології м. Київ та медичний центр «Ортоклініка» в м. Тернопіль мають сучасне потужне обладнання й укомплектовані висококваліфікованими фахівцями, зокрема Тернопільська клініка позиціонує себе як заклад європейського зразка: вона використовує передові методики відкритих і міні-інвазивних оперативних втручань.

Серед найновіших технологій пластичної хірургії та естетичної медицини виокремлюють регенеративні технології, одна з яких успішно застосовується у вітчизняній клініці Virtus. Для відновлення молодості шкіри використовують її власні клітини фібробласти (важливі компоненти дерми). Біотехнологічна лабораторія SmartCell, в якій впроваджені в практику технології застосування аутофібробластів, відкрилася у 2012 р. в Одесі. Також в Україні застосовують технологію омолодження організму власними стовбуровими клітинами, й обличчя — плазмою крові. Подібні клініки є в Києві, Харкові, Дніпрі, Херсоні, Миколаєві та Одесі.

Лікування онкологічних захворювань за допомогою лінійного прискорювача забезпечує «Український Центр Томографії» в м. Кропивницький. Система TomoTherapy®HD — золотий стандарт у дистанційній променевій терапії. Це технологія формування пучка випромінювання та контроль положення пацієнта й мішені (пухлини) з комп'ютерних зображень.

Цей метод лікування всіх видів пухлин — найбільш точний, ефективний і щадний із запропонованих в Україні нині.

Також цікавим з погляду залучення іноземних медичних туристів є Інститут серця й Київський міський центр серця, які надають широкий спектр послуг — від стентування коронарних артерій до міні-інвазивних втручань і трансплантацій серця (за рік налічується до 5000 складних операцій).

Отже, українські клініки мають високий потенціал виходу на ринок світового медичного туризму завдяки поєднанню доступних цін і високої якості послуг.

Л. С. Діденко

РОЗВИТОК ЕКСТРЕМАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Екстремальний туризм на сьогоднішній момент набуває величезної популярності серед української молоді. Прихильники активного відпочинку із задоволенням проміняють затишну та спокійну відпустку у приємному готельному номері на спартанські умови. З кожним роком збільшується кількість людей, охочих до гострих вражень та особливого, навіть небезпечного, відпочинку. Різноманітність природних ландшафтів України та велика кількість залишених промислових об'єктів сприяють швидкому розвитку екстремальних видів спорту й туризму. Один із найпопулярніших та найдоступніших видів екстремального відпочинку в Україні — це рафтинг. Велика кількість гірських річок — Південний Буг, Чорний Черемош, Прут — приваблює всіх, хто коли-небудь захоплювався водним туризмом. Нині існують відомі клуби, які організують кількадевні сплави на байдарках або катамаранах. Особливим попитом користуються екскурсійні тури в Чорнобильську зону. Десятки українських компаній організують поїздки в небезпечний Чорнобиль. Варто зауважити, що ЧАЕС цікавить не тільки українських туристів, а й гостей України. Весь світ знає про катастрофу, що відбулась у 1986 р., саме тому люди цікавляться радіаційною специфікою та станом природи після аварії.

Отже, екстремальний туризм — цікавий, захоплюючий вид відпочинку, який дедалі більше подобається людям. Екстремальний туризм постійно розвивається у світі і в Україні. Увесь час з'являються його нові різновиди. Так, відносно недавно виник космічний туризм, цілком можливо, що через 10–15 років він буде доступнішим, ніж зараз. Які види екстремального туризму з'являться через 20–30 років, складно уявити. Порівняно з Україною, екстремальний туризм в інших частинах світу — у Східній Азії, Європі, Північній Америці — розвинутий достатньо добре. Безпосередньо серед жителів Європи й особливо Північної Америки екстремальний туризм — найпопулярніший вид відпочинку. Аналіз роботи туристичних фірм, які діють на ринку екстремальних і екзотичних туристичних турів, показав, що діяльність фірм орієнтована на молодіжний сектор туристів, а також на професіоналів туристів-екстремалів.